

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ Τ ~~Ε~~~~Ε~~~~Ε~~ κατά ΕΛΛΑΔΑΣ

(Προσφυγή αριθ. 25771/03)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

18 Ιανουαρίου 2007

Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης. Μπορεί να υποστεί τυπικές διορθώσεις.

-Ακριβές αντίγραφο.

Στρασβούργο, 18.01.2007

(υπογραφή) S. NIELSEN – Γραμματέας Τμήματος

Στην υπόθεση Τ ~~Ε~~~~Ε~~~~Ε~~ κατά Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας σε τμήμα με την ακόλουθη σύνθεση:

Κύριο Λ. ΛΟΥΚΑΪΔΗ, πρόεδρο,

Κύριο Κ.Λ. ΡΟΖΑΚΗ,

Κυρία F. TULKENS,

I. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

6. Ο προσφεύγων γεννήθηκε το 1962 και κατοικεί στην Αθήνα.

7. Από το 1986, ο προσφεύγων ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Είναι παντρεμένος με ελληνικά υπήκοο και διαθέτει εν ισχύ άδεια παραμονής και εργασίας.

8. Στις 8 Σεπτεμβρίου 1998, περί τις 07.00 π.μ., ο προσφεύγων και δύο άλλοι Σύριοι υπήκοοι συνόδευσαν έναν φίλο στο αστυνομικό τμήμα στα Άνω Πατήσια για να αναφέρει ληστεία. Περιμένοντας πολλή ώρα για να γίνουν δεκτοί, ο προσφεύγων άρχισε να παραπονείται. Υποστηρίζει ότι στη συνέχεια τον χτύπησε βάνουσα στο κεφάλι ένας αστυνομικός, ο κύριος Γεωργαντζής, ενώ ένας άλλος αστυνομικός, ο κύριος Γιαννόπουλος, τον κρατούσε ακίνητο. Άλλοι αστυνομικοί στους οποίους στράφηκε για βοήθεια, τον έβρισαν και τον κλείδωσαν σε ένα άδειο γραφείο για τρεις ώρες. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι η συμπεριφορά των αστυνομικών άλλαξε όταν συνειδητοποίησαν ότι διέμενε νόμιμα στην Ελλάδα. Στη συνέχεια, στον προσφεύγοντα επετράπη να φύγει από το αστυνομικό τμήμα. Πήγε αμέσως στο περιφερειακό νοσοκομείο όπου εξετάστηκε από γιατρό περί τις 11 π.μ. Έλαβε ιατρική γνωμάτευση από τον γιατρό κ. Κρεμλή, ωτορινολαρυγγολόγο, η οποία έχει ως εξής:

«[Ο προσφεύγων] εξετάστηκε στα εξωτερικά ιατρεία της ωτορινολαρυγγολογικής κλινικής στις 8 Σεπτεμβρίου 1998 όπου ανέφερε πρόσφατο ξυλοδαρμό. Ο ασθενής παραπονείται για βόμβο, πόνο στο αυτί και απώλεια ακοής στο αριστερό αυτί. Η κλινική εξέταση έδειξε σημάδια εκχύμωσης στην αριστερή ζυγωματική περιοχή και σημάδια αίματος στην αριστερή πλευρά του ακουστικού πόρου, τα οποία προήλθαν από τον τραυματισμό της περιοχής γύρω από την μεμβράνη του ωτικού τυμπάνου. Η έκταση της βλάβης θα προσδιοριστεί μετά την ολοκλήρωση των

υπόλοιπων εξετάσεων ωτοσκόπησης, καθώς η παρούσα κατάσταση δε φαίνεται να είναι σοβαρή.»

9. Κατόπιν του συμβάντος ο προσφεύγων έπασχε από πονοκεφάλους και ζαλάδα. Στις 16 Σεπτεμβρίου 1998 διαγνώστηκε ότι έπασχε από «διάτρηση του αριστερού ωτός (ωτικό τύμπανο)». Ένα μήνα αργότερα, ιατρός του ίδιου νοσοκομείου βεβαίωσε «μία σχεδόν πλήρη αποκατάσταση της διάτρησης που είχε διαγνωσθεί πριν έναν μήνα στη μεμβράνη του τυμπάνου του αριστερού ωτός».

10. Ο προσφεύγων πάσχει επί του παρόντος από απώλεια ακοής και στα δύο αυτιά και ίλιγγο. Έχει υποβληθεί σε διάφορες ιατρικές εξετάσεις και θεραπείες κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών. Στις 30 Αυγούστου 2002, ένας πανεπιστημιακός ιατρός δήλωσε ότι η εργασιακή ικανότητα του προσφεύγοντος είχε μειωθεί κατά 80% εξαιτίας του ιλίγγου και της εξασθενημένης ακοής. Η σχετική σημασία των δύο αυτών παραγόντων δεν διευκρινίστηκε. Συνέπεια των ανωτέρω ήταν ότι ο προσφεύγων δεν μπορούσε να εκτελέσει ουδεμία χειρονακτική εργασία.

II. ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΣΕ ΒΑΡΟΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ ΓΕΩΡΓΑΝΤΖΗ ΚΑΙ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ

11. Στις 14 Σεπτεμβρίου 1998, ο προσφεύγων ανέφερε το περιστατικό στον Υπουργό Δημόσιας Τάξης.

12. Στις 10 Ιουλίου και τις 20 Νοεμβρίου ο Αρχηγός της Ελληνικής Αστυνομίας επέβαλε πρόστιμο στους κυρίους Γεωργαντζή και Γιαννόπουλο 100.000 δραχμές (293 ευρώ) και 50.000 δραχμές (147 ευρώ) αντίστοιχα. Έκρινε ότι οι πιο πάνω αναφερόμενοι αστυνομικοί είχαν προκαλέσει σωματικές βλάβες στον προσφεύγοντα.

13. Στις 27 Οκτωβρίου 2000, ο κύριος Γεωργαντζής άσκησε έφεση κατά της απόφασης αυτής αλλά η έφεσή του απορρίφθηκε από

το Διοικητικό Εφετείο Αθηνών στις 30 Νοεμβρίου 2001 (απόφαση αριθ. 2602/2001).

III. ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΓΕΩΡΓΑΝΤΖΗ

14. Στις 9 Σεπτεμβρίου 1998, ο προσφεύγων κατέθεσε μήνυση κατά των κυρίων Γεωργαντζή και Γιαννόπουλου καθώς και κατά του διοικητή του αστυνομικού τμήματος, του κυρίου Μούκα. Μετά από προανάκριση, οι αρχές απέσυραν τις κατηγορίες κατά του κυρίου Γιαννόπουλου και του κυρίου Μούκα. Σε μία ημερομηνία που δε διευκρινίζεται ασκήθηκε ποινική δίωξη κατά του κυρίου Γεωργαντζή για πρόκληση σοβαρών σωματικών βλαβών. Ο προσφεύγων παραστάθηκε στην ποινική δίωξη ως πολιτική αγωγή ζητώντας ως αποζημίωση ένα συγκεκριμένο ποσό. Προσκόμισε ενώπιον του δικαστηρίου τις ιατρικές εκθέσεις όπου είχαν καταγραφεί τα τραύματα που έφερε. Εξετάστηκαν αρκετοί μάρτυρες.

15. Στις 19 Φεβρουαρίου 2002, το Τριμελές Εφετείο Αθηνών συνεδριάζοντας σε πρώτο βαθμό έκρινε τον κύριο Γεωργαντζή ένοχο για πρόκληση σοβαρών σωματικών βλαβών και τον καταδίκασε σε κάθειρξη τεσσάρων μηνών. Το δικαστήριο έκρινε ότι είχε καταδειχθεί σαφώς και κατηγορηματικώς από τις ιατρικές εκθέσεις και άλλα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίστηκαν ενώπιόν του ότι ο κύριος Γεωργαντζής έσπρωξε πρώτα τον προσφεύγοντα και στη συνέχεια τον χτύπησε βιαίως στο πρόσωπο, προκαλώντας του μία γρατσουνιά μεγέθους περίπου 3x0,5 εκατοστά στον αριστερό κρόταφο και διάτρηση του αριστερού τυμπάνου του. Έκρινε επίσης ότι η υπεράσπιση του κυρίου Γεωργαντζή «δεν ήταν ειλικρινής και δεν συμφωνούσε με τα περιστατικά» (απόφαση αριθ. 2048/2002). Ο κύριος Γεωργαντζής άσκησε έφεση.

16. Η κατ'έφεση δίκη πραγματοποιήθηκε στις 18 Δεκεμβρίου 2002 ενώπιον του Πενταμελούς Εφετείου Αθηνών. Το δικαστήριο εξέτασε αρκετούς μάρτυρες, μεταξύ των οποίων τους κυρίους

Γιαννόπουλο και Μούκα. Έκρινε ότι δεν είχε αποδειχθεί ότι ο κατηγορούμενος είχε δείρει τον προσφεύγοντα. Υπογράμμισε ότι έφθασε σε αυτό το συμπέρασμα βασιζόμενο στις καταθέσεις των κυρίων Γιαννόπουλου και Μούκα καθώς και τριών άλλων αυτοπτών μαρτύρων, ένας εκ των οποίων ήταν συνάδελφος του κατηγορουμένου. Έκρινε ότι οι ιατρικές εκθέσεις που προσκόμισε ο προσφεύγων δεν αποτελούσαν «ασφαλή κριτήρια για την ενοχή του κατηγορουμένου, κυρίως επειδή είναι εκ διαμέτρου αντίθετες με τις καταθέσεις των πιο πάνω μαρτύρων οι οποίοι καταθέτουν ότι εξ όσων γνωρίζουν ο κατηγορούμενος δεν χτύπησε [τον προσφεύγοντα]. Ως εκ τούτου, οι κακώσεις οι οποίες αναφέρονται [στις ιατρικές εκθέσεις] μπορεί να έχουν προκληθεί από άλλο λόγο, δεδομένου ότι η κώφωση για την οποία παραπονείται [ο προσφεύγων] προϋπήρχε του συμβάντος, όπως κατέθεσαν [δύο αυτόπτες] μάρτυρες». Ως εκ τούτου, το εφετείο, κατά πλειοψηφία, αθώωσε τον κύριο Γεωργαντζή. Ωστόσο, δύο δικαστές ήταν της άποψης ότι δεδομένων των αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίστηκαν ενώπιον του δικαστηρίου, ο κατηγορούμενος θα έπρεπε να κηρυχθεί ένοχος (απόφαση αριθ. 1861/2002).

17. Στις 19 Φεβρουαρίου 2003, ο προσφεύγων, ο οποίος δεν είχε δικαίωμα να ασκήσει αίτηση αναίρεσης σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, ζήτησε από τον Εισαγγελέα να ασκήσει αίτηση αναίρεσης ενώπιον του Αρείου Πάγου. Στις 24 Φεβρουαρίου 2003, ο τελευταίος απέρριψε την αίτησή του.

IV. ΑΣΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΓΕΩΡΓΑΝΤΖΗ

18. Στις 4 Σεπτεμβρίου 2003, ο προσφεύγων κατέθεσε μία αγωγή αποζημίωσης κατά του κυρίου Γεωργαντζή ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών.

19. Στις 30 Ιουνίου 2004, το δικαστήριο απέρριψε την αγωγή του (απόφαση αριθ. 7820/2004).

20. Στις 29 Σεπτεμβρίου 2004, ο προσφεύγων άσκησε έφεση ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών. Η διαδικασία είναι ακόμα εκκρεμής.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

I. ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ 3 ΚΑΙ 13 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

21. Ο προσφεύγων παραπονείται ότι υπήρξε θύμα βάνουσης συμπεριφοράς από την αστυνομία, η οποία τους προκάλεσε σοβαρές σωματικές βλάβες και ψυχική οδύνη που συνιστούν βασανιστήρια, απάνθρωπη ή/και εξευτελιστική συμπεριφορά ή τιμωρία, κατά παράβαση του άρθρου 3 της Σύμβασης. Επίσης παραπονείται ότι οι ελληνικές αρχές δεν διασφάλισαν τα δικαιώματά του όπως απαιτεί η διαδικαστική υποχρέωση που επιβάλλει το άρθρο 3, σε συνδυασμό με το άρθρο 13 της Σύμβασης.

Το άρθρο 3 της Σύμβασης προβλέπει:

«Ουδείς επιτρέπεται να υποβληθή εις βασάνους ούτε εις ποινάς ή μεταχείρισιν απανθρώπους ή εξευτελιστικάς.»

Το άρθρο 13 της Σύμβασης έχει ως εξής:

«Παν πρόσωπον του οποίου τα αναγνωριζόμενα εν τη παρούση Συμβάσει δικαιώματα και ελευθερία παρεβιάσθησαν, έχει το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον εθνικής αρχής, έστω και αν η παραβίασις διεπράχθη υπό προσώπων ενεργούντων εν τη εκτελέσει των δημοσίων καθηκόντων των.»

A. Ισχυρισμοί των διαδίκων

22. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι τα σοβαρά τραύματά του ήταν αποτέλεσμα της μη αναγκαίας και δυσανάλογης χρήσης βίας εκ μέρους της αστυνομίας. Παραπονείται επίσης για την αθώωση του αστυνομικού

ο οποίος υποστηρίζει ότι τον χτύπησε. Υποστηρίζει ότι το Εφετείο αγνόησε όλες τις ιατρικές εκθέσεις και τα υπόλοιπα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίστηκαν ενώπιόν του και αθώωσε τον κατηγορούμενο στηριζόμενο μόνο στις καταθέσεις των μαρτύρων της υπεράσπισης.

23. Η Κυβέρνηση υπογραμμίζει ότι δεν ενέπιπτε κανονικά στην αρμοδιότητα του Δικαστηρίου να υποκαταστήσει τη δική του εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών με αυτήν των εθνικών δικαστηρίων. Υποστηρίζει ότι στην παρούσα υπόθεση το Εφετείο Αθηνών είχε διαφωνήσει με την εκδοχή του προσφεύγοντα για το πώς προέκυψαν οι τραυματισμοί του και ότι από το υλικό της δικογραφίας δεν μπορούσαν να αμφισβητηθούν τα πορίσματα του εθνικού δικαστηρίου και να προστεθεί βαρύτητα στους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος. Η Κυβέρνηση τονίζει επίσης ότι το καθήκον του Κράτους να διεξάγει μία αποτελεσματική επίσημη ανάκριση δεν αποτελεί υποχρέωση αποτελέσματος αλλά μέσου. Υποστηρίζει ότι μετά το συμβάν ξεκίνησε διοικητική ανάκριση και ασκήθηκε ποινική δίωξη σε βάρος του αστυνομικού που συμμετείχε στο συμβάν.

B. Εκτίμηση του Δικαστηρίου

1. Ως προς την επικαλούμενη κακομεταχείριση

24. Όπως έχει αναφέρει το Δικαστήριο σε πολλές περιπτώσεις, το άρθρο 3 κατοχυρώνει μία από τις πιο θεμελιώδεις αξίες των δημοκρατικών κοινωνιών. Ακόμα και στις πιο δύσκολες περιστάσεις, όπως ο αγώνας κατά της τρομοκρατίας και του οργανωμένου εγκλήματος, η Σύμβαση απαγορεύει ρητά τα βασανιστήρια και την απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή τιμωρία. Αντίθετα με πολλές από τις ουσιαστικές διατάξεις της Σύμβασης και των Πρωτοκόλλων αριθ.1 και 4, το άρθρο 3 δεν προβλέπει καμία εξαίρεση, και καμία παρέκκλιση δεν επιτρέπεται βάσει του άρθρου 15 § 2, ακόμα και σε περίπτωση εθνικού κινδύνου (βλέπε *Selmouni κατά Γαλλίας* [GC], αριθ.

25803/94, § 95, ECHR 1999-V, και *Assenov και λοιποί κατά Βουλγαρίας*, απόφαση της 28 Οκτωβρίου 1998, *Reports of Judgments and Decisions* 1998-VIII, σελ. 3288, § 93). Η Σύμβαση απαγορεύει ρητά τα βασανιστήρια και την απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή τιμωρία, ανεξάρτητα από τη συμπεριφορά του θύματος (βλέπε *Chahal κατά Ηνωμένου Βασιλείου*, απόφαση της 15 Νοεμβρίου 1996, *Reports* 1996-V, σελ. 1855, § 79).

25. Κατά την αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων, το Δικαστήριο γενικά εφαρμόζει τον κανόνα της απόδειξης «πέραν πάσης λογικής αμφιβολίας» (βλέπε *Ιρλανδία κατά Ηνωμένου Βασιλείου*, απόφαση της 18 Ιανουαρίου 1978, Series A αριθ. 25, σελ. 64-65, § 161). Εν τούτοις, η απόδειξη αυτή μπορεί να προκύπτει και από το συνδυασμό επαρκώς ισχυρών, σαφών και συνεπών συμπερασμάτων ή παρόμοιων αμάχητων τεκμηρίων ως προς τα πραγματικά περιστατικά. Όταν μόνον οι αρχές έχουν, συνολικά ή εν μέρει, γνώση των επίμαχων περιστατικών, όπως στην περίπτωση προσώπων που βρίσκονται υπό τον έλεγχό τους καθώς τελούν υπό κράτηση, προκύπτουν ισχυρά τεκμήρια για τα πραγματικά περιστατικά σε σχέση με τις σωματικές βλάβες που προκαλούνται κατά τη διάρκεια της κράτησης. Μπορεί μάλιστα να θεωρηθεί ότι το βάρος της αποδείξεως ανήκει στις αρχές, οι οποίες είναι υποχρεωμένες να παράσχουν ικανοποιητικές και πειστικές εξηγήσεις (βλέπε *Salman κατά Τουρκίας* [GC], αριθ. 21986/93, § 100, ECHR 2000-VII).

26. Στην παρούσα υπόθεση, ο προσφεύγων παραπονείται ότι τον κακομεταχειρίστηκαν δύο αστυνομικοί ενώ συνόδευε ένα φίλο στο αστυνομικό τμήμα προκειμένου να αναφέρει μία ληστεία. Η Κυβέρνηση δεν αμφισβητεί τη χρονολογική σειρά των γεγονότων, ήτοι ότι ο προσφεύγων πήγε στο αστυνομικό τμήμα περίπου στις 7.00 π.μ., ότι έμεινε εκεί περίπου για τρεις ώρες και ότι αμέσως μόλις αφέθηκε ελεύθερος πήγε στο περιφερειακό νοσοκομείο όπου εξετάστηκε από ιατρό περίπου στις 11 π.μ. Ούτε αμφισβητεί την εγκυρότητα των

ιατρικών εκθέσεων, βάσει των οποίων ο προσφεύγων έφερε κακώσεις στο πρόσωπό του και το ωτικό τύμπανό του είχε υποστεί διάτρηση (βλέπε πιο πάνω παράγραφο 8). Η Κυβέρνηση έχει την υποχρέωση να προβάλει μία αληθοφανή εξήγηση για τον τρόπο με τον οποίο προκλήθηκαν οι τραυματισμοί του προσφεύγοντος.

27. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ειδικότερα ότι όταν ένα άτομο τραυματιστεί ενόσω βρίσκεται υπό κράτηση ή με άλλα λόγια υπό τον έλεγχο της αστυνομίας, οποιοσδήποτε τέτοιος τραυματισμός θα αποτελούσε σοβαρό τεκμήριο ότι έπεσε θύμα κακομεταχείρισης (βλέπε *Bursuc κατά Ρουμανίας*, αριθ. 42066/98, § 80, 12 Οκτωβρίου 2004). Το Κράτος είναι υποχρεωμένο να παράσχει λογική εξήγηση για τις αιτίες του τραυματισμού, ελλείψει της οποίας σαφώς ανακύπτει θέμα βάσει του άρθρου 3 της Σύμβασης (πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Selmouni κατά Γαλλίας*, § 87). Δεν επαρκεί το Κράτος απλώς να αναφέρει την αθώωση των κατηγορουμένων αστυνομικών στην πορεία της ποινικής δίωξης, και συνεπώς, η αθώωση των αστυνομικών όσον αφορά την κατηγορία της επίθεσης σε βάρος ενός ατόμου δεν απαλλάσσει το Κράτος από το βάρος της αποδείξεως βάσει του άρθρου 3 της Σύμβασης προκειμένου να αποδείξει ότι οι τραυματισμοί του πιο πάνω ατόμου ενόσω ήταν υπό τον έλεγχο της αστυνομίας δεν προκλήθηκαν από αστυνομικούς (*Corsacon κατά Μολδαβίας*, αριθ. 18944/02, § 55, 4 Απριλίου 2006). Οι αρχές πρέπει πάντοτε να προσπαθούν να μαθαίνουν τι συνέβη και να μη στηρίζονται σε βιαστικά ή αβάσιμα συμπεράσματα για να κλείσουν την έρευνα ή ως βάση των αποφάσεών τους (*Mikheyev κατά Ρωσίας*, αριθ. 77617/01, § 108, 26 Ιανουαρίου 2006).

28. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι στην παρούσα υπόθεση το Πενταμελές Εφετείο Αθηνών, το οποίο αθώωσε στην κατ'έφεση δίκη τον μοναδικό αστυνομικό που παραπέμφθηκε σε δίκη, περιορίστηκε στο να λάβει ουσιαστικά υπόψη τις καταθέσεις των πέντε αυτοπτών μαρτύρων, τρεις εκ των οποίων ήταν συνάδελφοι του κατηγορούμενου, και

αρνήθηκε να λάβει υπόψη τις ιατρικές εκθέσεις που αποδείκνυαν τον τραυματισμό του προσφεύγοντος για τον μοναδικό λόγο ότι ήταν «εκ διαμέτρου αντίθετες με τις καταθέσεις των πιο πάνω μαρτύρων» (βλέπε πιο πάνω παράγραφο 16). Έκρινε επίσης ότι τα προβλήματα ακοής για τα οποία παραπονείτο ο προσφεύγων προϋπήρχαν του συμβάντος στηριζόμενο μόνο στις καταθέσεις δύο εκ των αυτοπτών μαρτύρων.

29. Κατά την άποψη του Δικαστηρίου, ο συλλογισμός αυτός ουδεμία σοβαρή προσπάθεια αντανακλά για να ανακαλυφθεί τι πραγματικά συνέβη στο αστυνομικό τμήμα τη μέρα του συμβάντος. Σημειώνει ότι ο προσφεύγων εξετάστηκε από γιατρό του δημοσίου όχι αργότερα από μία ώρα αφότου έφυγε από το αστυνομικό τμήμα και ότι δεν υπάρχει τίποτα στο φάκελο της υπόθεσης ή τους ισχυρισμούς των διαδίκων από το οποίο να προκύπτει ότι οι τραυματισμοί που περιγράφονται στις ιατρικές εκθέσεις συνέβησαν είτε πριν ή αμέσως μετά την παραμονή του στο αστυνομικό τμήμα. Το Δικαστήριο θεωρεί ότι θα πρέπει να δοθεί σημασία στο γεγονός ότι ο Αρχηγός της Ελληνικής Αστυνομίας αναγνώρισε ότι ο κύριος Γεωργαντζής και ο κύριος Γιαννόπουλος προκάλεσαν σωματικές βλάβες στον προσφεύγοντα, καθώς και στην απόφαση του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου το οποίο δέχτηκε βάσει των αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίστηκαν ενώπιόν του ότι ο προσφεύγων χτυπήθηκε από τον κύριο Γεωργαντζή (βλέπε πιο πάνω παράγραφοι 12-13 και 15).

30. Στη βάση όλου του υλικού που προσκομίστηκε ενώπιόν του, το Δικαστήριο θεωρεί ότι ούτε οι αρχές σε εγχώριο επίπεδο, ούτε η Κυβέρνηση στη διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου του Στρασβούργου προέβαλαν κάποια πειστική εξήγηση ως προς την προέλευση των τραυματισμών του προσφεύγοντος (βλέπε, εν αντιθέσει, *Klaas κατά Γερμανίας*, απόφαση της 22 Σεπτεμβρίου 1993, Series A αριθ. 269, σελ. 17-18, §§ 29-30). Το Δικαστήριο συμπεραίνει ως εκ τούτου ότι η Κυβέρνηση δεν έχει αποδείξει σε ικανοποιητικό βαθμό ότι οι τραυματισμοί του προσφεύγοντος προκλήθηκαν με άλλο τρόπο και όχι

–συνολικά, κυρίως, ή εν μέρει- από τη μεταχείριση στην οποία υποβλήθηκε ενώ βρισκόταν υπό τον έλεγχο των αστυνομικών (βλέπε *Ribitsch κατά Αυστρίας*, απόφαση της 4 Δεκεμβρίου 1995, Series A αριθ. 336, σελ. 26, § 34).

31. Ως εκ τούτου, το επόμενο ερώτημα που ανακύπτει είναι αν μπορεί να θεωρηθεί ότι στην παρούσα υπόθεση υφίσταται ο ελάχιστος βαθμός βαναυσότητας που απαιτείται για να υπάρχει παραβίαση του άρθρου 3 της Σύμβασης (βλέπε, μεταξύ άλλων, *Ilhan κατά Τουρκίας* [GC], αριθ. 22277/93, § 84, ECHR 2000-VII). Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η εκτίμηση αυτού του ελάχιστου βαθμού είναι σχετική: εξαρτάται από το σύνολο των περιστάσεων της υπόθεσης, όπως η διάρκεια της μεταχείρισης, οι σωματικές ή/και ψυχικές επιπτώσεις της και, σε ορισμένες περιπτώσεις, το φύλο, η ηλικία και η κατάσταση της υγείας του θύματος (βλέπε, μεταξύ άλλων, *Tekin κατά Τουρκίας*, απόφαση της 9 Ιουνίου 1998, *Reports* 1998-IV, σελ. 1517, § 52).

32. Για να κρίνει αν μια τιμωρία ή μεταχείριση είναι «εξευτελιστική» με την έννοια του άρθρου 3, το Δικαστήριο εξετάζει επίσης αν σκοπός της ήταν η ταπείνωση και ο εξευτελισμός του θύματος και αν, όσον αφορά τις συνέπειες, επηρέασε δυσμενώς την προσωπικότητά του κατά τρόπο ασυμβίβαστο με το άρθρο 3 (βλέπε, για παράδειγμα, *Raninen κατά Φινλανδίας*, απόφαση της 16 Δεκεμβρίου 1997, *Reports* 1997-VIII, σελ. 2821-22, § 55).

33. Ενόψει των ανωτέρω, το Δικαστήριο θεωρεί ότι οι σωματικές βλάβες που υπέστη ο προσφεύγων στα χέρια της αστυνομίας, καθώς και ο φόβος, η αγωνία και το αίσθημα κατωτερότητας που του προκάλεσε η επικαλούμενη κακομεταχείριση, πρέπει να προκάλεσαν στον προσφεύγοντα αρκετά σοβαρό πόνο ώστε να μπορούν οι πράξεις της αστυνομίας να χαρακτηριστούν απάνθρωπη και εξευτελιστική μεταχείριση με την έννοια του άρθρου 3 της Σύμβασης (βλέπε, *mutatis mutandis*, *Balogh κατά Ουγγαρίας*, αριθ. 47940/99, 20 Ιουλίου 2004).

34. Το Δικαστήριο συμπεραίνει ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 3 της Σύμβασης.

2. Ως προς την επικαλούμενη ανεπάρκεια της έρευνας

35. Ενόψει των ανωτέρω, το Δικαστήριο δεν θεωρεί αναγκαίο να κρίνει χωριστά αυτή την πλευρά της υπόθεσης.

II. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

36. Το άρθρο 41 της Σύμβασης προβλέπει:

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους επιτρέπει την ατελή μόνον επανόρθωση των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο επιδικάζει στον ζημιωθέντα διάδικο, εφόσον συντρέχει λόγος, μία δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Ζημία

1. Υλική Ζημία

37. Ο προσφεύγων ζητεί 4.776,25 ευρώ για τις συνεχιζόμενες θεραπείες των ασθενειών του που αποτελούν συνέπεια των τραυματισμών του και 29.702,20 για απώλεια εισοδήματος μετά το συμβάν. Υποστηρίζει ότι εξαιτίας των τραυματισμών του ήταν αδύνατο να επανέλθει στην προηγούμενη επαγγελματική δραστηριότητά του ως εργάτης οικοδομής. Σε στήριξη των αξιώσεών του, ο προσφεύγων προσκόμισε πολλά τιμολόγια για έξοδα νοσοκομείου και φαρμακευτικής αγωγής.

38. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι τα αιτούμενα ποσά είναι αυθαίρετα και μη αιτιολογημένα. Αμφισβητεί τη μέθοδο που χρησιμοποίησε ο προσφεύγων για να υπολογίσει την υλική ζημία του και τόνισε ότι ο προσφεύγων είχε λάβει οικονομική βοήθεια από το

Ταμείο Κοινωνικής Ασφάλισης για τις ημέρες που δεν μπορούσε να εργαστεί. Επιπλέον, εξέφρασε αμφιβολίες ως προς την ανικανότητά του για εργασία, αφού οι ισχυρισμοί του ως προς αυτό δεν έχουν βεβαιωθεί από κάποιο δημόσιο οργανισμό. Υποστηρίζει ότι το επιδικαστέο για υλική ζημία ποσό δεν μπορεί να υπερβεί τα 2.000 ευρώ.

39. Το Δικαστήριο επαναλαμβάνει ότι πρέπει να υφίσταται μία σαφής αιτιώδη συνάφεια μεταξύ της επικαλούμενης υλικής ζημίας και της παραβίασης της Σύμβασης και ότι αυτή μπορεί να περιλαμβάνει αποζημίωση για διαφυγόντα κέρδη (πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Mikheyev κατά Ρωσίας*, § 156).

40. Στην παρούσα υπόθεση το Δικαστήριο παρατηρεί αφενός, ότι η θεραπεία στην οποία υποβλήθηκε ο προσφεύγων κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών καθώς και η μειωμένη εργασιακή ικανότητά του οφείλονται, σε κάποιον απροσδιόριστο βαθμό (βλέπε πιο πάνω παράγραφο 10 στο τέλος), στον τραυματισμό του αυτιού του. Ωστόσο, παρατηρεί αφετέρου ότι από τον φάκελο δεν προκύπτει ότι έχει αποδειχθεί σαφής δεσμός μεταξύ του συμβάντος και του συνόλου των παρόντων προβλημάτων υγείας του προσφεύγοντα. Αποφαινόμενο κατά δίκαιη κρίση, το Δικαστήριο επιδικάζει στον προσφεύγοντα 4.000 ευρώ για την αιτία αυτή, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται για το φόρο.

2. Ηθική βλάβη

41. Ο προσφεύγων αξιώνει επίσης 1.500.000 για ηθική βλάβη.

42. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το επιδικαστέο για ηθική βλάβη ποσό δεν μπορεί να υπερβεί τα 8.500 ευρώ.

43. Το Δικαστήριο θεωρεί ότι ο προσφεύγων υπέστη μία βέβαιη ηθική βλάβη που δεν μπορεί να αποκατασταθεί μόνον από τη διαπίστωση της παραβίασης. Λαμβάνοντας υπόψη τις συγκεκριμένες περιστάσεις της υπόθεσης και αποφαινόμενο κατά δίκαιη κρίση, το Δικαστήριο επιδικάζει στον προσφεύγοντα 20.000 ευρώ για την αιτία

αυτή, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται για τον φόρο.

B. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

44. Ο προσφεύγων αξιώνει 12.500 ευρώ για έξοδα και δικαστική δαπάνη. Το ποσό αυτό περιλαμβάνει αμοιβή μετάφρασης και έξοδα εκπροσώπησης ενώπιον του Δικαστηρίου, αν και ο προσφεύγων δηλώνει ότι δεν έχει μπορέσει ακόμα να πληρώσει τον δικηγόρο του. Βάσει του μοναδικού τιμολογίου που προσκομίζεται, ο προσφεύγων κατέβαλε 1.500 ευρώ για αμοιβή μετάφρασης.

45. Η Κυβέρνηση δεν συμφωνεί με το αιτούμενο ποσό, υποστηρίζοντας, μεταξύ άλλων, ότι η αμοιβή μετάφρασης ήταν πολύ υψηλή και ότι ο προσφεύγων δεν αποδεικνύει τα έξοδα εκπροσώπησης στα οποία υποστηρίζει ότι υποβλήθηκε. Κατά την Κυβέρνηση, το επιδικαστέο για την αιτία αυτή ποσό δεν μπορεί να υπερβεί τα 1.000 ευρώ.

46. Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η επιδίκαση εξόδων και δικαστικής δαπάνης στη βάση του άρθρου 41 προϋποθέτει την απόδειξη της πραγματικότητας και της αναγκαιότητάς τους και, επιπλέον, του εύλογου χαρακτήρα του ύψους τους (βλέπε, για παράδειγμα, *Sahin κατά Γερμανίας*) [GC], no. 30943/96, § 105, ECHR 2003-VIII).

47. Στην προκειμένη περίπτωση, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι, εκτός από το ένα τιμολόγιο, ο προσφεύγων δεν προσκομίζει καμία απόδειξη σε ό,τι αφορά τις αξιώσεις του για αμοιβή δικηγόρου. Ως εκ τούτου δεν μπορεί να του επιδικάσει το συνολικό ποσό που ζητεί. Ωστόσο, το Δικαστήριο δέχεται ότι ο προσφεύγων θα πρέπει να καταβάλει την αμοιβή του δικηγόρου του. Συνεπώς, κρίνει εύλογο να επιδικάσει στον προσφεύγοντα 3.000 ευρώ για την αιτία αυτή, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται για τον φόρο.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

48. Το Δικαστήριο κρίνει προσήκον να βασίσει το επιτόκιο των τόκων υπερημερίας στο επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. *Αποφαίνεται ότι* υπήρξε παραβίαση του άρθρου 3 της Σύμβασης όσον αφορά τη μεταχείριση στην οποία υποβλήθηκε ο προσφεύγων στα χέρια της αστυνομίας.

2. *Αποφαίνεται ότι* δεν υπάρχει λόγος να εξετάσει χωριστά το παράπονο για την έλλειψη συμμόρφωσης προς της διαδικαστική υποχρέωση που επιβάλλει το άρθρο 3, σε συνδυασμό με το παράπονο βάσει του άρθρου 13 της Σύμβασης.

3. *Αποφαίνεται ότι*

α) το εναγόμενο Κράτος οφείλει να καταβάλει στην προσφεύγουσα, μέσα σε τρεις μήνες από την ημέρα κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης, 4.000 (τέσσερις χιλιάδες) ευρώ για υλική ζημία, 20.000 (είκοσι χιλιάδες) ευρώ για ηθική βλάβη και 3.000 (τρεις χιλιάδες) ευρώ για έξοδα και δικαστική δαπάνη, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται για τον φόρο,

β) από τη λήξη της προθεσμίας αυτής και μέχρι την καταβολή, το ποσό αυτό θα προσαυξηθεί με τόκους υπολογιζόμενους με επιτόκιο ίσο με το επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, το οποίο θα ισχύει κατά την εν λόγω περίοδο, προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

4. *Απορρίπτει* το αίτημα δίκαιης ικανοποίησης κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στη αγγλική γλώσσα και στη συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 18 Ιανουαρίου 2007 κατ'εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού.

(υπογραφή)

Søren NIELSEN

Αναπληρωτής Γραμματέας

(υπογραφή)

Λουκής ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ

Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου
εγγράφου από τα αγγλικά.

Αθήνα, 7 Φεβρουαρίου 2007

Ο μεταφραστής

Αλέξανδρος Πετροτσόπουλος